A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (hetedik tanács)

2024. március 21.*

„Előzetes döntéshozatal – Környezet – Uniós vízpolitika – 2000/60/EK irányelv – A felszíni vizekre vonatkozó környezetvédelmi célkitűzések – Az összes felszíni víztest állapotromlásának megakadályozása – Az V. melléklet 1.2.2. pontja – A »kiváló«, a »jó« és a »mérsékelt« ökológiai állapot meghatározásai a tavak tekintetében – A »halfauna« biológiai minőségi elem értékelésének kritériumai”

A C-671/22. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Ausztria) a Bírósághoz 2022. október 25-én érkezett, 2022. október 20-i határozatával terjesztett elő

a **T GmbH**

és

a **Bezirkshauptmannschaft Spittal an der Drau**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (hetedik tanács),

tagjai: F. Biltgen tanácselnök, J. Passer (előadó) és M. L. Arastey Sahún bírák,

főtanácsnok: A. Rantos,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a T GmbH képviseletében V. Rastner Rechtsanwältin,

– az osztrák kormány képviseletében A. Posch, J. Schmoll és M. Kopetzki, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: német.

– Írország képviseletében M. Browne Chief State Solicitor, A. Joyce, D. O'Reilly és M. Tierney, meghatalmazotti minőségben, segítőik: J. Doherty SC és E. McGrath SC,

– az Európai Bizottság képviseletében C. Hermes és E. Sanfrutos Cano, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2023. november 16-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló, 2000. október 23-i 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2000. L 327., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 5. kötet, 275. o.) V. melléklete 1.2.2. pontjának az értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet a T GmbH és a Bezirkshauptmannschaft Spittal an der Drau (Spittal an der Drau-i körzeti közigazgatási hatóság, Ausztria; a továbbiakban: közigazgatási hatóság) között folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, amelynek tárgya egy tavi csónakház megépítésére vonatkozó engedélynek az alapeljárás felperesétől való, az említett hatóság általi megtagadása.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A 2000/60 irányelv (25) preambulumbekezdésének szövege a következő:

„A vizek állapotának leírására minőségi, és, ahol az környezetvédelmi szempontból lényeges, mennyiségi szempontból közös fogalmakat kell meghatározni. Környezeti célkitűzéseket kell meghatározni annak biztosítására, hogy a Közösségben mindenütt elérhető legyen a felszíni és a felszín alatti vizek jó állapota, és hogy a vizek állapotának romlása közösségi szinten megelőzhető legyen."

4 Ezen irányelv „Cél" című 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Ezen irányelvnek az a célja, hogy keretet adjon a szárazföldi felszíni vizek, az átmeneti vizek, a parti tengervizek és a felszín alatti vizek védelmének, amely:

a) megakadályozza a vízi ökoszisztémák, és – tekintettel azok vízszükségletére – a vízi ökoszisztémáktól közvetlenül függő szárazföldi ökoszisztémák és vizes területek további romlását, védi és javítja azok állapotát;

[…]"

5 Az említett irányelv „Fogalommeghatározások” című 2. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Ezen irányelv alkalmazásában a következő fogalommeghatározásokat kell alkalmazni:

[…]

17) »A felszíni víz állapota«: egy felszíni víztest állapotával kapcsolatos általános kifejezés, amely állapotot a víz ökológiai és kémiai állapota közül a rosszabb határoz meg.

18) »A felszíni víz jó állapota«: az a felszíni víztest által elért állapot, amikor annak mind ökológiai, mind kémiai állapota legalább »jó«.

[…]

21) »Ökológiai állapot«: a felszíni vizekkel kapcsolatban levő vízi ökoszisztémák szerkezetének és működésének minősége, az V. mellékletnek megfelelően osztályozva.

22) »Jó ökológiai állapot«: egy felszíni víztest állapota az V. mellékletnek megfelelő osztályozás szerint.

[…]”

6 A 2000/60 irányelv „Környezeti célkitűzések” című 4. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A vízgyűjtő-gazdálkodási tervekben előírt intézkedési programok átültetésére az alábbiak vonatkoznak:

a) a felszíni vizek
   i. a tagállamok a (6) és (7) bekezdésre is figyelemmel, a (8) bekezdés sérelme nélkül végrehajtják a szükséges intézkedéseket, hogy megakadályozzák az összes felszíni víztest állapotának romlását;
   ii. a tagállamok védik, javítják, és helyreállítják az összes felszíni víztestet, figyelemmel a mesterséges és jelentősen módosított víztestekre vonatkozó iii. pont rendelkezéseire is, azzal a céllal, hogy legkésőbb az ezen irányelv hatálybalépését követő 15 éven belül elérjék a jó állapotot, az V. mellékletben foglalt előírásoknak megfelelően, figyelemmel a (4)bekezdés szerinti hosszabbításokra, és az (5), (6) és (7) bekezdés alkalmazására is, a (8) bekezdés sérelme nélkül;

[…]”

7 Ugyanezen irányelv V. mellékletének „Az ökológiai állapot osztályozásának normatív fogalommeghatározásai” című 1.2. pontja a következőket írja elő:

„1.2. Táblázat Vízfolyások, tavak, átmeneti vizek és parti tengervizek állapotának általános fogalommeghatározásai

Az alábbiakban az ökológiai minőség általános meghatározása található. Az osztályozás céljára az ökológiai állapot minőségi elemeinek értékeit a felszíni vizek egyes kategóriáira vonatkozóan az alábbi 1.2.1.-1.2.4. táblázatokban adják meg.

Elem	Kiváló állapot	Jó állapot	Mérsékelt állapot
Általánosságban	Nincs, vagy csak igen kevés az antropogén eredetű eltérés a felszíni víztest adott típusának fizikai-kémiai és hidromorfológiai minőségi elemeinek értékeiben azon értékekhez képest, amelyek rendesen együtt járnak ezzel a típussal zavartalan viszonyok között. A felszíni víztest biológiai minőségi elemeinek értékei tükrözik azokat, amelyek rendesen együtt járnak ezzel a típussal zavartalan viszonyok között, és semmilyen vagy csak igen kevés torzulást mutatnak. Ezek a típusspecifikus viszonyok és közösségek.	A felszíni víztest típusának biológiai minőségi elemeinek értékei emberi tevékenységből származó kismértékű, torzulást mutatnak, de csak kevéssé térnek el azoktól, amelyek rendesen együtt járnak ezzel a típussal zavartalan viszonyok között.	A felszíni víztest típusának biológiai minőségi elemeinek értékei mérsékelten térnek el azoktól, amelyek rendesen együtt járnak ezzel a típussal zavartalan viszonyok között. Az értékek az emberi tevékenységből származó torzulás mérsékelt jeleit mutatják és jelentősen zavartabbak, mint a jó állapot feltételei között.

A mérsékeltnél rosszabb állapotot elérő vizeket gyengének vagy rossznak minősítik.

A vizeket, amelyek a felszíni víztest típus biológiai minőségi elemeinek értékeitől jelentős eltérést mutatnak, és amelyekben a biológiai közösségek jelentősen eltérnek azoktól, amelyek rendesen együtt járnak azzal a felszíni víztest típussal zavartalan viszonyok között, gyengének minősítik.

A vizeket, amelyek a felszíni víztest típus biológiai minőségi elemeinek értékeitől súlyos eltérést mutatnak, és amelyekben a biológiai közösségek jelentős hányada hiányzik azok közül, amelyek rendesen együtt járnak azzal a felszíni víztest típussal zavartalan viszonyok között, rossznak minősítik.”

[…]

1.2.2. A kiváló, a jó és a mérsékelt ökológiai állapot meghatározásai tavakban

A biológiai minőségi elemek

Elem	Kiváló állapot	Jó állapot	Mérsékelt állapot
[…]	[…]	[…]	[…]
A halfauna	A fajok összetétele és abundanciája teljesen vagy közel teljesen megfelel a zavartalan viszonyoknak. Az összes típusspecifikus zavartságra érzékeny faj jelen van. A halközösségek korszerkezete az antropogén eredetű zavartság kevés jelét mutatja, és nem utal bármely faj reprodukciós vagy fejlődési hiányosságaira.	Kisebb eltérések vannak a fajok összetételében és abundanciájában, a típusspecifikus közösségekhez képest, amelyek a fizikaikémiai és hidromorfológiai minőségi elemekre gyakorolt antropogén hatásoknak tulajdoníthatók. A halközösségek korszerkezete a fizikaikémiai és hidromorfológiai minőségi elemekre gyakorolt antropogén hatásoknak tulajdonítható zavartság jeleit mutatja, és néhány estben utal egy bizonyos faj reprodukciójának és fejlődésének hiányosságaira annyira, hogy egyes korosztályok hiányozhatnak is.	A halfajok összetétele és abundanciája mérsékelten eltér a típusspecifikus közösségekétől, ami a fizikai-kémiai vagy a hidromorfológiai minőségi elemekre gyakorolt antropogén hatásokkal magyarázható. A halközösségek korszerkezete a zavartság nagyobb mértékének jeleit mutatja, amelyek a fizikai-kémiai vagy hidromorfológiai minőségi elemekre gyakorolt antropogén hatásoknak tulajdoníthatók, annyira, hogy a típusspecifikus fajok mérsékelt hányada hiányzik, vagy abundanciája igen alacsony.

[…]”

Az osztrák jog

8 Az 1959. október 16-i Wasserrechtsgesetz 1959 (a vizek védelméről szóló 1959. évi törvény; BGBl., 215/1959) 2018. november 22-i változata (BGBl. I, 73/2018) (a továbbiakban: WRG) lényegében azt írja elő, hogy a felszíni vizek állapotát a romlásának megakadályozása érdekében védeni és javítani kell, valamint azt helyre kell állítani, és a felszíni vizek célállapotának elérése akkor valósul meg, ha a felszíni víztestet legalább jó ökológiai és jó kémiai állapot jellemzi.

9 A WRG 104a. §-a (1) bekezdése 1. albekezdésének b) pontja lényegében úgy rendelkezik, hogy azok a projektek, amelyek esetében a felszíni víztest hidromorfológiai jellemzőinek megváltozása vagy a felszín alatti víztest vízszintjének megváltozása miatt a felszíni vagy felszín alatti víztest állapotának romlásával kell számolni, minden esetben olyan projekteknek minősülnek, amelyek várhatóan a közérdeket érintő hatásokkal járnak.

10 A WRG 105. §-ának (1) bekezdése értelmében a projekt engedélyezése iránti kérelem közérdekből elutasítható, ha fennáll a veszélye annak, hogy a vizek ökológiai állapota jelentősen romlik, vagy az uniós jog más rendelkezéseiből eredő célkitűzések jelentősen sérülnek.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

11 Az alapeljárás felperese 2013. november 7-én kérelmet nyújtott be a közigazgatási hatósághoz egy 7 m x 8,5 m méretű csónakháznak a Weißensee-n (Ausztria) való megépítésére vonatkozó engedély iránt. Ez a természetes eredetű tó, amely Karintia tartományban található, 6,53 km^2 területű.

12 Az alapeljárás felperese, miután e kérelmet a 2016. május 25-i határozattal elutasították, keresetet nyújtott be a Landesverwaltungsgericht Kärntenhez (karintiai regionális közigazgatási bíróság, Ausztria), amely a 2020. február 21-i ítéletével helybenhagyta az elutasító határozatot. E bíróság megállapította, hogy a tó felszíni vizének általános állapota a halfauna minősége miatt „gyenge”. Kifejtette, hogy bár valamennyi hidromorfológiai és fizikai-kémiai minőségi elem, valamint a „fitoplankton” és a „makrofiták” biológiai minőségi elemek kiváló állapotban vannak, a minőségi elemeket átfogóan kell értékelnie, és az osztályozás meghatározó szempontjaként a legrosszabb értékkel rendelkező elemet kell alapul vennie. A „halfauna” biológiai minőségi elem gyenge állapota a halászati erőforrásokkal való nem megfelelő gazdálkodás eredménye, és a halpopulációk aktuális számbavétele alapján azt lehetett megállapítani, hogy az eredeti nyolc halfaj közül már csak hat volt jelen, kilenc idegenhonos fajjal kiegészülve.

13 A Landesverwaltungsgericht Kärnten (karintiai regionális közigazgatási bíróság) álláspontja szerint a tagállamok számára a 2000/60 irányelvben előírt, a felszíni vizek állapotának javítására és az e vizek jó állapotának elérésére vonatkozó kötelezettség alapján a tagállamok számára tiltott bármely olyan intézkedés elfogadása, amely megakadályozhatja a javulást, vagy amelynek nem a javuláshoz való hozzájárulás a célja. E bíróság pontosítja, hogy bár a csónakháznak a tópart közelében való megépítése nem változtatná meg a tó vizének általános állapotát, a felszíni vizek állapotának javulásához nem vezet, mivel károsítja a meglévő természetes ívóhelyeket.

14 A Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Ausztria), azaz, a kérdést előterjesztő bíróság, amelyhez az alapeljárás felperese a 2020. február 21-i ítélettel szemben felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, úgy véli, hogy a 2000/60 irányelv nem írja elő az olyan projektek engedélyének megtagadását, amelyek bár nem vezetnek a víztestek állapotának romlásához, nem járulnak hozzá a felszíni vizek jó állapotához, hanem kizárólag azon projektek engedélyezésének a megtagadását írja elő, amelyeknek az érintett víztestek állapotára gyakorolt hatása nem csekély.

15 A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata, és különösen a 2015. július 1-jei Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland ítélet (C-461/13, EU:C:2015:433) 51. pontja szerint a tagállamok – az eltérések engedélyezésének sérelme nélkül – kötelesek megtagadni az egyedi projekt engedélyezését, ha az valamely felszíni víztest állapotának romlását okozhatja, vagy valamely felszíni víztest esetében veszélyezteti a felszíni vizek jó állapotának vagy jó ökológiai potenciáljának és jó kémiai állapotának elérését. E bíróság emlékeztet arra az ítélkezési gyakorlatra is, amely szerint a tagállamok valamely egyedi programnak vagy projektnek a vízminőség romlásának megelőzésére irányuló célkitűzéssel való összeegyeztethetőségének értékelésekor nem hagyhatják figyelmen kívül e programoknak vagy projekteknek a vízminőségre gyakorolt átmeneti negatív hatásait, kivéve ha e hatások nyilvánvalóan csekély módon érintik az érintett víztestek állapotát.

16 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az előtte folyamatban lévő jogvitában először is értékelni kell a felszíni vizek jó állapotának elérését célzó intézkedéseket, másodszor pedig értékelni kell, hogy e projekt ezen intézkedésekre olyan hatást gyakorol-e, amely nem csekély. Pontosítja, hogy az ilyen értékelés előfeltételezi, hogy a szóban forgó felszíni vizek

állapotát a „jó állapotnál” alacsonyabb szintűnek minősítsék. A kérdést előterjesztő bíróság ezért arra keresi a választ, hogy a halfaunának az alapügy tárgyát képező zavartsága, amely az álláspontja szerint kizárólag a halászati ágazatban hozott intézkedésekből ered, nem pedig a fizikai-kémiai vagy hidromorfológiai minőségi elemekre gyakorolt antropogén hatásokból, a felszíni vizek állapotának a „jó állapotnál” alacsonyabb szintű minősítéséhez vezet-e.

17 A kérdést előterjesztő bíróság kifejti, hogy ha a felszíni vizek ökológiai állapotának meghatározásakor a fizikai-kémiai és hidromorfológiai minőségi elemekre gyakorolt antropogén hatásokon kívüli egyéb okokat is figyelembe kellene venni, a szóban forgó tó vizének állapotát a „gyenge” szintre kell besorolni. Ebben az esetben a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy hogyan kell osztályozni a „halfauna” biológiai minőségi elemet, és azt milyen szintűnek kell minősíteni.

18 E körülmények között a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„(1) Úgy kell-e értelmezni [a 2000/60 irányelv] V. mellékletének »A kiváló, a jó és a mérsékelt ökológiai állapot meghatározásai tavakban« címet viselő 1.2.2. pontját, hogy »A biológiai minőségi elemek« című táblázatnak »A halfauna« című sorában és a »Kiváló állapot« című oszlopában szereplő »zavar« kifejezés kizárólag a fizikai-kémiai és hidromorfológiai minőségi elemekre gyakorolt antropogén hatásokat jelenti?

2) Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén úgy kell-e értelmezni az említett rendelkezést, hogy a »halfauna« biológiai minőségi elemnek a kiváló állapottól való olyan eltérése, amely a fizikai-kémiai és hidromorfológiai minőségi elemekre gyakorolt antropogén hatásoktól eltérő zavaró hatásokra vezethető vissza, azzal jár, hogy a »halfauna« biológiai minőségi elem »jó állapotúnak« vagy »mérsékelt állapotúnak« sem minősíthető?”

Az elfogadhatóságról

19 Az Európai Bizottság az írásbeli észrevételeiben elöljáróban megjegyzi, hogy a kérdést előterjesztő bíróság a kérdéseivel előfeltételezi, hogy a halászati erőforrásokkal való gazdálkodás során elkövetett hibák és a 2000/60 irányelv V. mellékletének 1.2.2. pontja értelmében vett, „a fizikai-kémiai vagy a hidromorfológiai minőségi elemekre gyakorolt antropogén hatások” két különböző antropogén hatást képeznek. Hangsúlyozza, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések nem relevánsak, ha ezeket a hibákat, amelyeket az osztrák bíróságok az érintett felszíni vizek „gyenge” szintű besorolása okának tekintenek, az V. melléklet 1.2.2. pontja értelmében vett, „a fizikai-kémiai vagy a hidromorfológiai minőségi elemekre gyakorolt antropogén hatásoknak” kell tekinteni.

20 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a nemzeti bíróság által a saját felelősségére meghatározott jogszabályi és ténybeli háttér alapján – amelynek helytállóságát a Bíróság nem vizsgálhatja – az uniós jog értelmezésére vonatkozóan előterjesztett kérdések releváns voltát vélelmezni kell. A nemzeti bíróságok által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelmet a Bíróság csak abban az esetben utasíthatja el, ha nyilvánvaló, hogy az uniós jog értelmezése, amelyet a nemzeti bíróság kért, nem függ össze az alapeljárás tényállásával vagy tárgyával, illetve ha a szóban forgó probléma hipotetikus jellegű, vagy a Bíróság

nem rendelkezik azon ténybeli és jogi elemek ismeretével, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a feltett kérdéseket hatékonyan megválaszolja (2023. május 25-i WertInvest Hotelbetrieb ítélet, C-575/21, EU:C:2023:425, 30. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

21 Ezenkívül emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság szintén állandó ítélkezési gyakorlata szerint az EUMSZ 267. cikkben említett eljárás keretében, amely a nemzeti bíróságok és a Bíróság feladatainak világos szétválasztásán alapul, kizárólag a nemzeti bíróság feladata az alapügy tényállásának megállapítása és megítélése, valamint a nemzeti törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések konkrét hatályának meghatározása. A Bíróság kizárólag arra jogosult, hogy az uniós jog értelmezéséről vagy érvényességéről határozzon a kérdést előterjesztő bíróság által közölt ténybeli és jogi helyzet figyelembevételével, anélkül hogy azt kétségbe vonhatná, vagy annak helytállóságát vizsgálhatná (2021. szeptember 9-i Real Vida Seguros ítélet, C-449/20, EU:C:2021:721, 13. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

22 A jelen ügyben, bár nem zárható ki, hogy a halászat hatással lehet a felszíni vizek fizikai-kémiai és esetlegesen hidromorfológiai minőségi elemeire, a Bíróság rendelkezésére álló információkból nem tűnik ki, hogy a halászati erőforrásokkal való gazdálkodásra irányuló intézkedések mindenképpen olyan intézkedéseknek minősülnének, amelyek antropogén hatást gyakorolnak a felszíni vizek fizikai-kémiai és hidromorfológiai minőségi elemeire.

23 Következésképpen az előterjesztett kérdések nem tűnnek irrelevánsnak, és elfogadhatóak.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

24 A kérdést előterjesztő bíróság a kérdéseivel, amelyeket célszerű együttesen vizsgálni, lényegében arra keresi a választ, hogy a 2000/60 irányelv V. mellékletének 1.2.2. pontját úgy kell-e értelmezni, hogy a „halfauna” biológiai minőségi elem értékelési szempontjait illetően a halfajok összetételében és abundanciájában a típusspecifikus közösségekhez képest fennálló „antropogén eredetű zavartság” e pont értelmében csupán a tavak „fizikai-kémiai és hidromorfológiai minőségi eleme[i]re gyakorolt antropogén hatások” eredménye lehet, és nem származhat más olyan antropogén hatásokból, mint például a halászati erőforrások kezelésére irányuló intézkedések. Nemleges válasz esetén a kérdést előterjesztő bíróság azt kívánja megtudni, hogy a „halfauna” ökológiai állapotának osztályozása szempontjából a zavarok valamennyi oka releváns-e.

25 A kérdést előterjesztő bíróság pontosítja, hogy amennyiben úgy kell tekinteni, hogy e zavarokat okozhatják a halászati erőforrásokkal való gazdálkodásra irányuló intézkedések, a szóban forgó tó vizének ökológiai állapotát „gyenge” szintűnek kell minősíteni. Amennyiben ez az eset áll fenn, e bíróság az alapügy tárgyát képező projekt engedélyezési eljárása keretében szükségesnek tartja annak meghatározását, hogy a tó vize jó globális állapotának eléréséhez a „halfauna”biológiai minőségi elemnek „jó”vagy „kiváló” ökológiai állapotban kell-e lennie. E bíróságban továbbá az a kérdés merült fel, hogy a „halfauna” biológiai minőségi elem osztályozására nézve milyen következményekkel jár az olyan zavartság figyelembevétele, amely nem a fizikai-kémiai vagy a hidromorfológiai minőségi elemekre gyakorolt antropogén hatásokból ered. A kérdést előterjesztő bíróság azt a kérdést veti fel, hogy ez az elem ebben az esetben nem minősíthető-e a „gyengétől” magasabb szintűnek, vagy ellenkezőleg, bármely szintűnek minősíthető, mivel ilyen esetben a „kiváló” állapottól való eltérésnek mindenféle oka releváns.

26 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata értelmében valamely uniós jogi rendelkezés értelmezéséhez annak nemcsak kifejezéseit, hanem szövegkörnyezetét, valamint annak a szabályozásnak a célkitűzéseit is figyelembe kell venni, amelynek az említett rendelkezés részét képezi (2015. szeptember 2-i Surmačs ítélet, C-127/14, EU:C:2015:522, 28. pont; 2016. november 16-i DHL Express [Austria] ítélet, C-2/15, EU:C:2016:880, 19. pont).

27 Először is a 2000/60 irányelv V. mellékletének 1.2.2. pontja értelmében valamely tó ökológiai állapotának a „halfauna” biológiai minőségi elem „kiváló”, „jó” vagy „mérsékelt” szintje szerinti osztályozása többek között a tóban lévő halfajok összetételében és abundanciájában a típusspecifikus közösségekhez képest bekövetkezett eltérés szintjétől függ. E pont szerint e fajok összetétele és abundanciája – az adott esettől függően – mentes az „az antropogén eredetű zavartságtól”, vagy a típusspecifikus közösségekhez képest eltéréseket mutat „antropogén hatások” miatt.

28 Így az antropogén okokra a halfajok összetételében és abundanciájában a típusspecifikus közösségekhez képest bekövetkezett eltérés mérése érdekében történő hivatkozás az összes ökológiai állapot meghatározására vonatkozik. A „jó” és a „mérsékelt” ökológiai állapotok esetében azonban, amelyek ezen eltérések mértéke alapján kerülnek meghatározásra, pontosításra kerül, hogy bizonyos jellegű okokat kell figyelembe venni. E két ökológiai állapot meghatározásából ugyanis kitűnik, hogy a tóban előforduló fajoknak az e tó típusspecifikus közösségeihez képest bekövetkezett kisebb vagy mérsékelt eltéréseit „a fizikai-kémiai vagy a hidromorfológiai minőségi elemekre gyakorolt antropogén hatásoknak” kell okozniuk.

29 A 2000/60 irányelv V. melléklete 1.2.2. pontjának szó szerinti értelmezéséből tehát az következhet, hogy kizárólag az ilyen jellegű hatások meghatározóak az egyik vagy másik állapotba történő besorolás szempontjából. Ebben az esetben a fajok összetételében és abundanciájában bekövetkezett olyan eltérések, amelyeket a halászati erőforrásokkal való gazdálkodásra irányuló intézkedések vagy bármely olyan intézkedés okoz, amely nem a fizikai-kémiai és hidromorfológiai minőségi elemekre gyakorolt antropogén hatásoknak tudható be, nem relevánsak annak értékelése szempontjából, hogy valamely felszíni víztest „jó” vagy „mérsékelt” ökológiai állapotban van-e.

30 Igaz, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint valamely uniós jogi rendelkezésnek a szövegkörnyezetére és céljára tekintettel történő értelmezése nem járhat olyan eredménnyel, amely teljesen megfosztja hatékony érvényesülésétől e rendelkezés világos és pontos szövegét. Így amennyiben az uniós jog valamely rendelkezésének értelme magából a rendelkezés szövegéből egyértelműen kitűnik, a Bíróság nem térhet el ettől az értelmezéstől (2023. július 13-i Mensing ítélet, C-180/22, EU:C:2023:565, 34. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

31 Meg kell azonban állapítani, hogy – amint arra a főtanácsnok az indítványának a 27–31. pontjában lényegében rámutatott – a 2000/60 irányelv V. mellékletének 1.2.2. pontja nem teljesen egyértelmű.

32 Következésképpen a 2000/60 irányelv V. melléklete 1.2.2. pontjának értelmezése nem alapulhat kizárólag annak szövegén, hanem a jelen ítélet 26. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlatnak megfelelően figyelembe kell venni ezen irányelv szövegösszefüggéseit és az általa követett célokat is.

33 Másodszor tehát meg kell vizsgálni ezen 1.2.2. pont szövegösszefüggéseit, és konkrétan a 2000/60 irányelv V. mellékletének 1.2. pontjában és következő pontjaiban szereplő táblázatokat. Ezen 1.2. pont, amelyet a jelen ítélet 7. pontja ismertet, magában foglalja az 1.2. táblázatot, melynek címe „Vízfolyások, tavak, átmeneti vizek és parti tengervizek állapotának általános fogalommeghatározásai”, és amely globálisan jellemzi e vizek három – a „kiváló”, a „jó” és a „mérsékelt” – ökológiai állapotát, valamint e pont három bekezdést is tartalmaz, amelyek meghatározzák, hogy mit jelent az említett vizek „gyenge” és „rossz” minősítése. E melléklet 1.2.1–1.2.4. pontja a folyók, a tavak, átmeneti vizek, illetve a parti tengervizek ökológiai állapotának egyedi meghatározását tartalmazza. A felszíni víztestek egyes típusai ökológiai állapotának értékeléséhez a tagállamoknak a minőségi elemek három kategóriáját kell figyelembe venniük, nevezetesen a biológiai minőségi elemeket, a hidromorfológiai minőségi elemeket és a fizikai-kémiai minőségi elemeket, amelyek mindegyike konkrét paramétereket tartalmaz.

34 Így ezen 1.2. táblázat, amikor általános jelleggel határozza meg a felszíni vizek „kiváló állapotát”, arra utal, hogy „[a] felszíni víztest biológiai minőségi elemeinek értékei tükrözik azokat, amelyek rendesen együtt járnak ezzel a típussal zavartalan viszonyok között, és semmilyen vagy csak igen kevés torzulást mutatnak”, és pontosítja, hogy „[e]zek a típusspecifikus viszonyok és közösségek”.

35 Ami a „jó” ökológiai állapotot illeti, e táblázat azt írja elő, hogy „[a] felszíni víztest típusának biológiai minőségi elemeinek értékei emberi tevékenységből származó kismértékű torzulást mutatnak, de csak kevéssé térnek el azoktól, amelyek rendesen együtt járnak ezzel a típussal zavartalan viszonyok között”, a „mérsékelt” ökológiai állapotot érintően pedig úgy fogalmaz, hogy ezen értékek „az emberi tevékenységből származó torzulás mérsékelt jeleit mutatják és jelentősen zavartabbak, mint a jó állapot feltételei között”, és azok „mérsékelten térnek el azoktól, amelyek rendesen együtt járnak ezzel a típussal zavartalan viszonyok között”.

36 Következésképpen, amint azt a főtanácsnok az indítványának a 38. pontjában megjegyezte, a felszíni vizek ökológiai minőségének általános meghatározása nem utal olyan konkrét okokhoz kapcsolódó zavarokra, mint a fizikai-kémiai és hidromorfológiai minőségi elemek értékeinek antropogén módosulásai.

37 Így sem az ökológiai minőségnek a 2000/60 irányelv V. mellékletének 1.2. táblázatában szereplő általános meghatározásából, sem a „halfauna” biológiai minőségi elemnek az e melléklet 1.2.2. táblázatában szereplő meghatározásából nem következik, hogy az antropogén eredetű eltérések, az antropogén eredetű zavartság vagy a torzulások, amelyekre az irányelv hivatkozik, csupán a fizikai-kémiai és hidromorfológiai minőségi elemekre vonatkoznak.

38 Ugyanígy a „jó” ökológiai állapotra és a „mérsékelt” ökológiai állapotra vonatkozó kategóriák esetében, mivel ezeket az állapotokat e két táblázat ugyanazon mutatók alapján határozza meg, mint a „kiváló” ökológiai állapotot, mégpedig azon eltérés alapján, amelyet a rendes értékekhez képest megállapítanak, ellentmondásos lenne – amint arra a főtanácsnok indítványának 40. pontjában rámutatott –, ha ezen utóbbi állapot értékelése során mindenféle zavart figyelembe kellene venni, de bizonyos zavarokat figyelmen kívül kellene hagyni akkor, ha az említett állapot és a „jó”, illetve a „mérsékelt állapot” közötti eltéréseket kell felmérni.

39 Harmadszor, ezen értelmezést alátámasztják a 2000/60 irányelv célkitűzései is. A 2000/60 irányelv V. mellékletének 1.2. táblázata értelmében vett „zavartalan viszonyok között” kritérium szigorú értelmezése ugyanis, amely a „halfauna” biológiai minőségi elem osztályozása során ahhoz vezetne, hogy figyelmen kívül hagynának bizonyos antropogén hatásokat, mint például a halászati erőforrásokkal való gazdálkodásra irányuló intézkedések, ellentétes lenne a 2000/60 irányelvnek a

(25) preambulumbekezdéséből és 1. cikkének a) pontjából következő végső célkitűzésével, amely arra irányul, hogy összehangolt fellépéssel 2015-ig elérjék az Európai Unió valamennyi felszíni vizének „jó állapotát” (lásd ebben az értelemben: 2015. július 1-jei Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland ítélet, C-461/13, EU:C:2015:433, 35–37. pont).

40 Ezen 2000/60 irányelv 1. cikkének a) pontja szerint ugyanis az irányelvnek az a célja, hogy keretet adjon a szárazföldi felszíni vizek, az átmeneti vizek, a parti tengervizek és a felszín alatti vizek védelmének, amely megakadályozza a vízi ökoszisztémák és – tekintettel azok vízszükségletére – a vízi ökoszisztémáktól közvetlenül függő szárazföldi ökoszisztémák és vizes területek további romlását, védi és javítja azok állapotát.

41 A tagállamok által a felszíni vizekkel kapcsolatban elérendő környezetvédelmi célkitűzéseket az említett irányelv 4. cikke (1) bekezdésének a) pontja tartalmazza, amely rendelkezés – amint azt a Bíróság pontosította – két különálló – bár egymással szorosan összefüggő – kötelezettséget ír elő. Egyrészt e rendelkezés i. alpontja szerint a tagállamok végrehajtják a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy megakadályozzák az összes felszíni víztest állapotának romlását (az állapotromlás megakadályozására vonatkozó kötelezettség). Másrészt az említett rendelkezés ii. és iii. pontja szerint a tagállamok védik, javítják és helyreállítják az összes felszíni víztestet, azzal a céllal, hogy legkésőbb 2015. december 22-ig elérjék e víztestek „jó állapotát” (javítási kötelezettség) (lásd ebben az értelemben: 2015. július 1-jei Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland ítélet (C-461/13, EU:C:2015:433, 39. pont).

42 Mind a víztestek állapotának javítását érintő kötelezettség, mind a víztestek állapota romlásának megakadályozására vonatkozó kötelezettség az uniós jogalkotó által kitűzött minőségi célokra, vagyis a felszíni vizek jó állapotának, jó ökológiai potenciáljának és jó kémiai állapotának a megőrzésére vagy helyreállítására irányul (2015. július 1-jei Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland ítélet, C-461/13, EU:C:2015:433, 41. pont).

43 Ebben az összefüggésben a 2000/60 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének a) pontja nem csupán a vízgyűjtő-gazdálkodási tervezés puszta célkitűzéseit állapítja meg programszerű megfogalmazásban, hanem – az érintett víztest ökológiai állapotának meghatározását követően – az ezen irányelv által előírt eljárás minden egyes lépésében kötelező hatállyal rendelkezik. E rendelkezés tehát nem kizárólag elvi kötelezettségeket tartalmaz, hanem egyedi projekteket is érint (lásd: 2022. május 5-i Association France Nature Environnement [A felszíni vizekre gyakorolt ideiglenes hatások] ítélet (C-525/20, EU:C:2022:350, 24. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

44 A projekt engedélyezésére irányuló eljárás során – tehát a határozathozatal előtt – az illetékes nemzeti hatóságok a 2000/60 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése értelmében kötelesek ellenőrizni, hogy ez a projekt olyan káros hatásokat gyakorolhat-e a vízre, amelyek ellentétesek a felszíni és felszín alatti víztestek állapotromlásának megelőzésére és azok állapotának javítására irányuló kötelezettségekkel (lásd: 2022. május 5-i Association France Nature Environnement [A felszíni vizekre gyakorolt ideiglenes hatások] ítélet (C-525/20, EU:C:2022:350, 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

45 Márpedig a vízi ökoszisztémák ökológiai állapotának védelmét nem lehetne biztosítani, ha a tavak halfaunája állapotának értékelése során figyelmen kívül lehetne hagyni a halak vagy más fajok összetételének és abundanciájának olyan antropogén zavarait, amelyeket nem a fizikai-kémiai és hidromorfológiai minőségi elemek eltérése okoz.

46 Ezenfelül a 2000/60 irányelv V. melléklete 1.2.2. pontjának szigorú értelmezése, amely szerint a halfauna „kiváló” ökológiai állapota tekintetében nem vehetők figyelembe bizonyos antropogén eredetű eltérések, irrelevánssá tenné magát a „halfauna” biológiai minőségi elemet. A 2000/60 irányelv célkitűzéseinek fényében ugyanis ezen utóbbiakkal ellentétes lenne, ha úgy kellene tekinteni, hogy a halfauna bizonyos olyan kedvezőtlen elváltozásai, mint például adott esetben a halállományok állapotromlása, nem befolyásolják a halfauna minőségének az ezen irányelv V. melléklete releváns rendelkezéseivel összhangban történő osztályozását.

47 Amint az a jelen ítélet 39. pontjából következik, a releváns rendelkezések teleologikus értelmezése megerősíti, hogy a halfauna ökológiai állapotának meghatározásához figyelembe kell venni a halászati fajok összetételében és abundanciájában, valamint az e közösségek korszerkezetében bekövetkező valamennyi zavart.

48 A fenti megfontolások összességére tekintettel az előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy a 2000/60 irányelv V. mellékletének 1.2.2. pontját úgy kell értelmezni, hogy egyrészt a „halfauna” biológiai minőségi elem értékelési szempontjait illetően az „antropogén eredetű zavartság” e pont értelmében az emberi tevékenységből következő mindenfajta zavart magában foglalja, ideértve bármely olyan megváltoztatást, amely a halfajok összetételét és abundanciáját érintheti, és másrészt minden ilyen zavar releváns a „halfauna” ökológiai állapotának osztályozása szempontjából.

A költségekről

49 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (hetedik tanács) a következőképpen határozott:

A vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló, 2000. október 23-i 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv V. mellékletének 1.2.2. pontját

a következőképpen kell értelmezni:

egyrészt a „halfauna” biológiai minőségi elem értékelési szempontjait illetően az „antropogén eredetű zavartság” e pont értelmében az emberi tevékenységből következő mindenfajta zavart magában foglalja, ideértve bármely olyan megváltoztatást, amely a halfajok összetételét és abundanciáját érintheti, és másrészt minden ilyen zavar releváns a „halfauna” ökológiai állapotának osztályozása szempontjából.

Aláírások